

BABA ISHER SINGH (N) SR.SEC. PUBLIC SCHOOL
UNITIZATION OF THE SYLLABUS SESSION-2024-2025

CLASS-VIII

SUBJECT SOCIAL STUDIES

Name of the Books :-History - our Parts - III

Geography - Resources and development .

Civics - Social and Political life III

Published By : NCERT

PA1

His

L-1 How, when and where

L-2 From Trade to Territory

L-3 Ruling the Countryside(PPT)

Geo-

L-1 Resources

L-2 Land, soil, water, Natural Vegetation and Wildlife resources (Flow chart & Mapwork)

Civics –

L-1 The Indian Constitution

PA2

His-

L-4 Tribal Dikus and the vision of a Golden age

L-5 when people Rebel 1857 and after

L- 6 Colonialism and the city The story of an Imperial Capital(flow chart)

Geo-

L-3 Minerals and power Resources

Civics-

L-2 Understanding secularism (PPT)

L-3Why do we need a parliament (Diagram)

L-4 Understanding Law(Group discussion)

L-5 Judiciary

PA3

His-

L-7 civilising the Native, Educating the Nation

L-8women, caste and Reform (PPT)

Geo-

L-4 Agriculture (Map work)

L-5 Industries (flow chart)

Civics

L-6 Understanding our criminal Justice System [Group Discussion + Quiz)

L-7 Understanding Marginalisation

PA4

His

L-9. The making of the National movement(1870 to 1947)

L-10. India after Independence (PPT)

Geo-

L-6 Human Resources

Civics –

L-8 Confronting Marginalisation (Quiz)

L-9 Public facilities

L-10 Law and social Justice (Group discussion)

Syllabus -Science

Book Iconic Modern Science by

Dr Rajan Chopra, Nova Publication

PA-1

L- 1 Crop Production And Management

L- 3 Coal And Petroleum

L- 8 Force And Pressure

Note :-Activity (L -1 ,Page 13) Growing Seedling With Manure And Fertilizers.,

PPT:- Various Products Obtained From Coal (L- 3)

Diagram: Fig 1.9 Growing Seedling With Manure ,Fertilizer L-1 Pg-13

Fig 3.3 Occurrence Of Petroleum And Natural Gas Beneath The Earth L-3
Pg-51

Fig 8.16 Air Exerts Pressure L-8 Pg-125

PA- 2.

L -2 Microorganisms: Friend And Foe

L- 4 Combustion And Flame

L- 9 Friction

Note :-Activity (L- 2, Pg No 25) To Observe Microorganisms In Pond Water,

PPT:- Various Methods Of Increasing Friction (L- 9)

Diagram: Fig 2.12 Structure Of Virus L-2 Pg-33

Fig 2.10 Different Types Of Fungi L-2 Pg-31

Fig 4.13 Three Distinct Zones Of A Candle Flame L-4 Pg-67

PA- 3

L- 5 Conservation Of Plants And Animals

L-10 Sound

L-11 Chemical Effects Of Electric Current

Note :- Activity (L-10 Pg No 145) Make A Musical Instrument ,

PPT:- Conservation Of Plants And Animals (L-5)

Diagram: Fig 10.4 Wave From Musical Sound And Noise Sound L-10 Pg-150

Fig 11.3 Testing The Conductor Of Electricity By Liquids L-11 Pg-156

Fig 11.4 A LED L-11 Pg-157

PA- 4

L- 6 Reproduction In Animals

L- 7 Reaching The Age Of Adolescence

L- 12 Some Natural Phenomenon (Only PPT)

L- 13 Light

Note:- Activity (L-13 Pg No 188) Locating Your Blind Spot),

PPT :-Some Natural Phenomenon (L- 12)

Diagram: Fig 6.2 Structure Of Sperm L-6 Pg-91

Fig 7.4 Sex Determination In Humans L-7 Pg-107

Fig 13.13 The Structure Of The Eye L-13 Pg-187

SUBJECT-MATHEMATICS

Name of the book:-

Part A BOOK-NCERT (PUBLISHED BY NCERT)

Part B BOOK-MAGICAL MATHS (JAY PUBLICATIONS)

PA1

Part A

Chapter 1: Rational Numbers

Chapter 2: Linear Equation in One Variable

Chapter 3: Understanding Quadrilaterals

Part B

Chapter 4: Rational Numbers

Chapter 6: Linear Equation in One Variable

Chapter 16: Understanding Quadrilaterals

PA2

Part A

Chapter 5: Data Handling

Chapter 6: Squares and Square Roots

Chapter 7: Cubes and Cube Roots

Part B

Chapter 14: Data Handling

Chapter 1: Squares and Square Roots

Chapter 8: Cubes and Cube Roots

PA3

Part A

Chapter 8: Comparing Quantities

Chapter 9: Algebraic Expressions and Identities

Chapter 11: Mensuration

Part B

Chapter 12: Comparing Quantities

Chapter 5: Algebraic Expressions

Chapter 10: Mensuration

PA4

Part A

Chapter 12: Exponents and Powers

Chapter 13: Direct and Inverse Proportions

Chapter 14: Factorisation

Chapter 15: Introduction to Graphs

Part B

Chapter 3: Exponents and Powers

Chapter 15: Direct and Inverse Proportions

Chapter 7: Factorisation

Chapter 13: Introduction to Graphs

SUBJECT-ENGLISH

PA-1

SECTION-A READING

Unseen passage

SECTION B- WRITING

Formal Letter, Short Stories

SECTION C- GRAMMAR

Parts of Speech, Determiners, Preposition, Conjunctions

SECTION D- LITERATURE (Honey Dew-Textbook)

Chapter-1 The Best Christmas Present In the World,

Chapter-2 The Tsunami

Poem: 1. The Ant And The Cricket

(All Back Exercises and Question Answers)

ACTIVITY- JUST A MINUTE

PA-2

SECTION-A READING

Unseen passage

SECTION B- WRITING

Notice Writing, Speech

SECTION C- GRAMMAR

Clauses and Phrases, Punctuation, Tenses

SECTION D- LITERATURE (Honey Dew-Textbook)

Chapter-3 Glimpses of the Past

Chapter-4 Bepin Choudhury's Lapse of Memory

POEM: Geography Lesson

(All Back Exercises and Question Answers)

ACTIVITY- JUST A MINUTE

PA-3

SECTION-A READING

Unseen passage

SECTION B- WRITING

– Informal Letters, Emails.

SECTION C- GRAMMAR

Active passive, Finite/ Non finite verbs, Adverbs

SECTION D- LITERATURE (Honey Dew-Textbook)

Chapter-5 The Summit Within

Chapter-6 This is Jody's Fawn

POEM- The Last Bargain

(All Back Exercises and Question Answers)

ACTIVITY- JUST A MINUTE

PA-4

SECTION-A READING

Unseen passage

SECTION B- WRITING

Article, Diary Entry, Formal letters.

SECTION C- GRAMMAR

Reported speech, Modals

SECTION D- LITERATURE (Honey Dew-Textbook)

Chapter-7 A Visit to Cambridge.

Chapter 8- Short Monsoon Diary

POEM- School Boy, On the Grasshopper and cricket

(All Back Exercises and Question Answers)

ACTIVITY- JUST A MINUTE

ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ :- ਗੁੜਤੀ (7)

PA 1

1. ਪੜ੍ਹਨ ਕੇਸ਼ਲ:-

ਪਾਠ 1 ਰੁੱਖ ਬੀਜੇ ਨੇ

ਪਾਠ 2 ਇਨਾਮ

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ

1. ਲਿਖਣ ਕੇਸ਼ਲ:-

ਲੇਖ :-

* ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ (ਨੁਕਤੇ)

ਭੂਮਿਕਾ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਮੋਢੀ, ਜਨਮ ਤੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ, ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਬੇਧੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਰਸਮਾਂ ਦਾ ਤਿਆਗ, ਮੱਝਾਂ ਚਾਰਨੀਆਂ, ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ, ਵਿਆਹ ਤੇ ਬੱਚੇ, ਵੇਈ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨਾ, ਉਦਾਸੀਆ ਉਪਦੇਸ਼, ਅੰਤਮ ਸਮਾਂ।

• ਨਸ਼ਾਬੰਦੀ

(ਨੁਕਤੇ)

ਜਾਣ ਪਛਾਣ, ਨਸ਼ਾ ਇੱਕ ਨਾ ਮੁਰਾਦ ਬਿਮਾਰੀ, ਨਸ਼ੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ, ਨਸ਼ੇ ਨਾਲ ਜਿੰਦਗੀ ਤਬਾਹ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਨੇ, ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ, ਸ਼ਰਾਬ ਖੇਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵੱਡਾ ਅੰਦੋਲਨ, ਨਸ਼ਾਬੰਦੀ ਦਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੱਖ, ਸਕੂਲਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰ।

ਪੱਤਰ

• ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਾਰਨ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬਦਲਣ ਲਈ ਬਿਨੇ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ ।

(ਨੁਕਤੇ)

ਮਿੱਤਰ ਦਾ ਇੱਕੋ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਵੱਖ ਵੱਖ, ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚੋਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰ, ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਲੋੜ, ਹੋਮਵਰਕ, ਇੱਕੋ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਰੋ ।

• ਆਪਣੀ ਮਿੱਤਰ ਜਾਂ ਸਹੇਲੀ ਨੂੰ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਇਕੱਠੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ।

(ਨੁਕਤੇ)

ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ, ਸ਼ਿਮਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਪਹਾੜਾਂ ਦੀ ਸੈਰ, ਰਮਣੀਕ ਸਥਾਨ ਸੁੰਦਰ ਦ੍ਰਿਸ਼, ਜਾਖੂ ਮੰਦਰ ਠੰਡੀ ਠੰਡੀ ਹਵਾ, ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬੁਲਾਉਣ।

ਚਿੱਤਰ ਵਰਨਣ

3. ਵਿਆਕਰਨ :-- ਪੜਨਾਵ, ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ, ਲਿੰਗ, ਵਚਨ

4. ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ :-

ਪਾਠ 3 ਚੰਨ ਵਿਚਲੀ ਬੁੱਢੀ ਮਾਈ

ਪਾਠ 4। ਪਿੱਪਲ ਦੀ ਪੂਜਾ

ਐਕਟੀਵਿਟੀ *

ਕਵਿਤਾ :-- ਰੁੱਖ ਬੀਜੇ ਨੇ

ਭਾਸ਼ਣ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਿਤਾ:

“ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਸਾਧਨ “

ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਗਵਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਯਾਤਰਾ ਜਾਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਹਾਰਨਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੀਟ ਬੈਲਟ ਅਤੇ ਚੌਕਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਬੱਤੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਦਲ ਚਲਦੇ ਸਮੇਂ ਜੈਬਰਾ ਕਰਾਸਿੰਗ ਤੋਂ ਹੀ ਮੁੱਖ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਓਵਰ ਸਪੀਡ ਤੇ ਗੱਡੀ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਚਲਾਓ। ਲਾਲ ਬੱਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਲਾਈਸੈਂਸ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਵੇਲੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਰਕੇ ਲਾਈਸੈਂਸ ਫੜ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

PA 2

1. ਪੜ੍ਹਨ ਕੈਸ਼ਲ :---

ਪਾਠ 5 ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਵਾਸੀ

ਪਾਠ 6 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਰੰਗਾਂ ਚ ਚਿਤਰਣ ਵਾਲਾ: ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ

2. ਲਿਖਣ ਕੇਸ਼ਲ:--

. ਲੇਖ :--

- ਵਧਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ :--- (ਨੁਕਤੇ)

ਇੱਕ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੰਕਟ, ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਮਹਿੰਗਾਈ, ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਮਹਿੰਗਾਈ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ, ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਕਟ, 'ਬਚਤ' ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਢਾਂਚਾ, ਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਢਾਂਚਾ, ਸਾਰ- ਅੰਸ਼।

- ਦੀਵਾਲੀ:--- (ਨੁਕਤੇ)

ਭੂਮਿਕਾ, ਦੀਵਾਲੀ ਦਾ ਅਰਥ, ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਦੀਵਾਲੀ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ, ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਰੋਣਕ, ਦੀਵਾਲੀ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ, ਰਾਤ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼, ਪਟਾਕੇ ਅਤੇ ਆਤਸ਼ਬਾਜ਼ੀ, ਲੱਛਮੀ ਦੀ ਪੂਜਾ, ਦੀਵਾਲੀ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਢੰਗ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਦਿਵਾਲੀ ।

ਪੱਤਰ :-----

- ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ ਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ।

(ਨੁਕਤੇ)

ਜਮਾਤ ਦਾ ਮਨੀਟਰ, ਵਿਦਿਅਕ ਸੈਰਸਪਾਟੇ, ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰੀ, ਬੱਸ ਰਾਹੀਂ ਯਾਤਰਾ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਮੌਕਾ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ, ਯਾਤਰਾ ਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ।

- ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਕੀ- ਕੀ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ।

(ਨੁਕਤੇ)

ਵੀਰੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਦੇਣਾ, ਫਜ਼ੂਲ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ, ਵਿਆਹ ਸਾਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋਵੇ, ਬਰਾਤ ਦੇ ਬੰਦੇ ਘੱਟ ਲਿਜਾਣੇ, ਕੋਈ ਬੈਂਡ ਵਾਜਾ ਨਹੀਂ, ਮਿਠਾਈਆਂ ਦੇ ਡੱਬੇ ਨਾ ਵੰਡਣਾ, ਕੋਈ ਸ਼ਗਨ ਨਾ ਲੈਣਾ, ਦਾਜ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ, ਵਰੀ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਸਾਦੇ ਬਣਾਉਣੇ

ਚਿੱਤਰ ਵਰਨਣ

ਵਿਆਕਰਨ :- ਸਬੰਧ, ਯੋਜਕ, ਵਿਸਮਿਕ, ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ, ਅਗੇਤਰ -ਪਿਛੇਤਰ

ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ :

ਪਾਠ-7 ਨੀਂਦ ਦਾ ਮੁੱਲ

ਪਾਠ -8 ਮੇਮ ਦੇ ਬੁੱਤ

ਪਾਠ-11 ਦ੍ਰਿੜਤਾ

• ਐਕਟੀਵਿਟੀ *

ਕਵਿਤਾ :- ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਵਾਸੀ

ਭਾਸ਼ਣ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ :-----

“ ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾ ਚਾਵਲਾ “

ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀ ਬਣੀ ਸੀ। ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾ ਦਾ ਜਨਮ 17 ਮਾਰਚ 1962 ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਰਨਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾ ਨੂੰ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਸੀ। 1984 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਸਟਰ ਆਫ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1988 ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨਾਸਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। 1997 ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸਪੇਸ ਸ਼ਟਲ ਕਲੰਬੀਆ ਉੜਾਇਆ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੁਆਲੇ 252 ਚੱਕਰ ਲਗਾਏ 12000 ਵਿੱਚ ਚਾਵਲਾ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਉਡਾਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਫਰਵਰੀ 2003 ਵਿੱਚ ਸਪੇਸ ਸ਼ਟਲ ਕਲੰਬੀਆ ਤਬਾਹੀ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾ ਹੋਰ ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਬਣ ਗਈ ਸੀ।

PA 3

ਪੜ੍ਹਨ ਕੇਸ਼ਲ :-----

ਪਾਠ 9 ਜੀ ਕਰਦਾ ਪੰਛੀ ਬਣ ਜਾਵਾਂ

ਪਾਠ 10 ਹਾਕੀ ਦਾ 'ਗੋਲ ਕਿੰਗ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰੂਾ

ਲਿਖਣ ਕੇਸ਼ਲ:----- ਲੇਖ

• ਕਿਸੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਸਥਾਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ

(ਨੁਕਤੇ)

ਭੂਮਿਕਾ, ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁੰਦਰ ਇਮਾਰਤ, ਸਥਿਤੀ, ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਪੁੱਜਣਾ, ਤਾਜ ਮਹਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ, ਮਕਬਰੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਬੇਗਮ ਦੀਆਂ ਕਬਰਾਂ, ਸੁੰਦਰਤਾ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ, ਵਾਪਸੀ।

* ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ (ਨੁਕਤੇ)

ਭੂਮਿਕਾ, ਵੱਖ- ਵੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਘਾਟ, ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੋਣ, ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਬਣਨਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਮੋਹ, ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਕਿੱਤਾ, ਅਧਿਆਪਕ ਕੌਮ ਦਾ ਉਸਰਈਆ, ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ਕ ਅਧਿਆਪਕ, ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ, ਹੋਰ ਉਸਾਰੂ ਕੰਮ ਸਾਰ ਅੰਸ਼ ।

ਪੱਤਰ:-----

- ਤੁਹਾਡੀ ਮਹੱਲੇ ਦਾ ਡਾਕੀਆ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵੰਡਦਾ। ਪੋਸਟ ਮਾਸਟਰ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖ ਕੇ ਡਾਕੀਏ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰੋ।

(ਨੁਕਤੇ)

ਡਾਕੀਏ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਕਿਸੇ ਘਰ , ਚਿੱਠੀਆਂ ਦਾ ਕੂੜੇ ਦੇ ਢੇਰ ਚੋਂ ਮਿਲਣਾ , ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ, ਲੋਕ ਵਤੀਰੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ, ਬਦਲੀ ਕਰੇ ਜਾ ਤਾੜਨਾ ਕਰੇ।

- ਤੁਹਾਡਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਕਿਤਾਬੀ ਕੀੜਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਚੰਗੀ ਸੰਧ ਦੇ ਗੁਣ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ- ਨਾਲ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਿਓ।

(ਨੁਕਤੇ)

ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਤੀ ਚਿੰਤਾ, ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਪੜ੍ਹਦੇ ਰਹਿਣਾ, ਵਿਦਿਆ ਜਰੂਰੀ ਪਰ ਸਿਹਤ ਨਾਲੇ ਨਹੀਂ, ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣਾ ਲਈ ਕਹਿਣਾ, ਦਿਮਾਗੀ ਉੱਨਤੀ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਵੀ ਜਰੂਰੀ, ਖੇਡਾਂ ਨਾਲ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਚੁਸਤੀ- ਫੁਰਤੀ ਦਾ ਆਉਣਾ, ਪੜ੍ਹਨ ਵੇਲੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਤੇ ਖੇਡਣ ਵੇਲੇ ਖੇਡਣਾ।

ਚਿੱਤਰ ਵਰਨਣ

ਵਿਆਕਰਨ :---

ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ(ਸੁੱਧ ਅਸੁੱਧ) ਅਰਥ ਭੇਦ(ਭਿੰਨ ਰਾਤਤਮਕ ਸ਼ਬਦ) ਮੁਹਾਵਰੇ।

ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ :-----

ਪਾਠ 12 ਹੀਰਿਆਂ ਦਾ ਸਿਰਤਾਜ ਕੇਹੀਨੂਰ ਹੀਰਾ

ਪਾਠ 14 ਸੱਚੀ ਦੀ ਬਗੀਚੀ

- **ਐਕਟੀਵਿਟੀ ***

ਕਵਿਤਾ :-- ਜੀ ਕਰਦਾ ਪੰਛੀ ਬਣ ਜਾਵਾ

ਭਾਸ਼ਣ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਿਤਾ :-----

“ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ “

ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਉਸ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦਾ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ, ਪਾਣੀ, ਹਵਾ ਅਤੇ ਵਾਜੂਮੰਡਲ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਗਾੜਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਾਰਨ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕਾਢਾਂ ਹਨ। ਪੈਟਰੋਲ/ ਡੀਜ਼ਲ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਵਾਹਨਾਂ, ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਚਿਮਣੀਆਂ ਬਿਜਲੀ ਨਾ ਚਲਣ ਵਾਲੇ ਉਪਕਰਨ, ਪਰਮਾਣੂ ਤਜਰਬਿਆਂ ਅਤੇ ਫਸਲਾਂ ਤੇ ਛਿੜਕੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਕੀੜੇ ਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਕਾਰਨ ਹਵਾ ਜ਼ਹਰੀਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਾਰ ਖਾਨਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲਾ ਜ਼ਹਰੀਲਾ ਪਾਣੀ, ਕਚਰਾ, ਘਰਾਂ ਦਾ ਕੂੜਾ, ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਦਾ ਗੰਦ-ਮੰਦ ਨਦੀ- ਨਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਹਾਉਣ ਕਾਰਨ ਜਲ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭੂਮੀ ਤੇ ਜ਼ਹਰੀਲੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

PA 4

ਪੜ੍ਹਨ ਕੇਸ਼ਲ :-----

ਪਾਠ 13 ਤਾਰੇ ਲੱਭਣ ਚੱਲੀਏ

ਪਾਠ 15. ਪਹਿਲੀ ਅੰਗਰੇਜ਼-ਸਿੱਖ ਜੰਗ: ਮੁੱਦਕੀ ਦੀ ਜੰਗ

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ

ਲਿਖਣ ਕੇਸ਼ਲ :----- ਲੇਖ :----

- ਪੁਸਤਕਾ ਦਾ ਮਹੱਤਵ (ਨੁਕਤੇ)

ਭੂਮਿਕਾ, ਪੁਸਤਕਾਂ- ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਖਜ਼ਾਨਾ, ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ, ਪੁਸਤਕਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਭੁੱਖ ਨੂੰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉੱਤਮ ਸਾਧਨ, ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਲਾਭ, ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ, ਸਾਰ-ਅੰਸ਼।

- ਕਸਰਤ ਦੇ ਲਾਭ (ਨੁਕਤੇ)

ਭੂਮਿਕਾ, ਸਰੀਰਕ ਨਰੋਆਪਣ, ਚੁਸਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ, ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਕ ਅਰੋਗਤਾ, ਕਸਰਤ ਦੇ ਸਾਧਨ, ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਸਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ।

ਪੱਤਰ :-----

- ਕਿਸੇ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਲੇ- ਦੁਆਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਮਿਲਾਵਟ ਦਾ ਜਿਕਰ ਹੋਵੇ।

(ਨੁਕਤੇ)

ਚੀਜਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ, ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਛਾਪਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ, ਭਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ, ਸੁੱਧ ਮਿਸਾਲ, ਘਿਓ ਵਿੱਚ ਚਰਬੀ, ਮਸਾਲੇ ਵਿੱਚ ਘੋੜਿਆਂ ਦੀ ਲਿੰਟ, ਦਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੱਥਰ, ਦਵਾਈਆਂ ਵੀ ਸੁੱਧ ਨਾ ਹੋਣਾ, ਮਿਲਾਵਟ ਖੇਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ।

- . ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਂ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ 32 ਹਰਬੰਸ ਨਗਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਡਾ ਇੱਕ ਮਿੱਤਰ ਜਿਸਦਾ ਨਾਂ ਰਜੇਬ ਜੰਲੀ ਹੈ ਜੋ 114. ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਭਰਿਆ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਹਮਦਰਦੀ ਜਾਹਿਰ ਕਰੋ।

(ਨੁਕਤੇ)

ਦਿਲ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਜਿਹਾ ਲੱਗਣਾ, ਮੌਤ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਸੱਚਾਈ, ਮਾਤਾ ਜੀ ਦਾ ਅਚਾਨਕ ਜਾਣਾ ਦੁੱਖਦਾਇਕ, ਖਾਹਿਸ਼ਾਂ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੈ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਣ, ਮਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋ ਜਾਣ, ਰੱਬ ਦੇ ਤਾਏ ਨੂੰ ਮਿੱਠਾ ਕਰਕੇ ਮੰਨਣ, ਸਬਰ ਕਰਨ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ।

ਚਿੱਤਰ ਵਰਨਣ

ਵਿਆਕਰਨ :- ਅਰਥ ਭੇਦ, ਅਖੌਤਾਂ, ਲਿੰਗ ਬਦਲੇ, ਵਚਨ ਬਦਲੇ

ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ :-

ਪਾਠ -16 ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ

ਪਾਠ -17 ਭੂਤਾਂ ਦੀ ਮਹਿੰਦੀ

ਪਾਠ - 18 ਕੰਪਿਊਟਰ

*** ਐਕਟੀਵਿਟੀ ***

ਕਵਿਤਾ :- ਤਾਰੇ ਲੱਭਣ ਚਲੀਏ

Subject : HINDI

ਪਾਠ੍ਯਪੁਸਤਕ :- ਕਸੰਤ

ਪਬਲਿਸ਼ਰ :- ਏਨ ਸੀ ਝੰ ਆਰ ਟੀ (ਗੋਯਲ ਪਬਲਿਕੇਸ਼ਨ)

PA1

ਖੰਡ -ਕ

ਪਠਨ ਕੌਸ਼ਲ :- 1. ਪਠਿਤ ਗਦ੍ਯਾਂਸ਼ - ਪਾਠ 2

ਅਪਠਿਤ ਗਦ੍ਯਾਂਸ਼- ਕੋਝੰ ਚਾਰ

खंड- ख

लेखन कौशल :-

अनुच्छेद:- विजयदशमी

संकेत बिंदु :- भूमिका , पृष्ठभूमि , मनाने का ढंग , सन्देश

टेलीविजन : कितना उपयोगी

संकेत बिंदु :- भूमिका , दूरदर्शन की उपयोगिता , दूरदर्शन का दुष्प्रभाव , उपसंहार

पत्र :- 1 आप नैनीताल के आवासीय विद्यालय की छात्रावास में रहने वाले पियूष हैं | प्रथम सत्रीय परीक्षा में आपके दो विषयों में अपेक्षा से बहुत कम अंक आए हैं| कम अंक आने के कारण की जानकारी देते हुए अपने पिताजी को पत्र लिखिए|

2 आज अधिकांश लोग स्वदेशी वस्तुओं के प्रति उपेक्षा तथा विदेशी वस्तुओं के प्रति आकर्षित दिखाई देते हैं | इस विषय पर अपने विचार व्यक्त करते हुए किसी समाचार पत्र के संपादक को पत्र लिखिए|

संवाद:

विज्ञापन :-

चित्र वर्णन :- कोई चार

खंड ग

व्याकरण भाग:- 1 भाषा, लिपि और व्याकरण 2 वर्ण विचार 3 उच्चारण और वर्तनी 4 शब्द विचार 5 शब्द निर्माण (उपसर्ग , प्रत्यय , समास) 6 संधि

खंड घ

पाठ्यपुस्तक:- पाठ 1 लाख की चूड़ियाँ (कहानी)

पाठ 2 बस की यात्रा (व्यंग्य)

एक्टिविटी :- पाठ 3 दीवानों की हस्ती (कविता)

PA2

खंड -क

पठन कौशल :- 1. पठित गद्यांश - पाठ

अपठित गद्यांश- कोई चार

खंड- ख

लेखन कौशल :-

अनुच्छेद:- सवतंत्रता दिवस

संकेत बिंदु :- भूमिका , पराधीनता के कारण एवं दुष्परिणाम , सवतंत्रता संग्राम , सवतंत्रता प्राप्ति , मनाने का ढंग , उपसंहार

राष्ट्र निर्माण और नारी

संकेत बिंदु :- प्रस्तावना , भारतीय नारी के गुण , ऐतिहासिक पृष्ठभूमि , वर्तमान युग में नारी , राष्ट्र निर्माण में नारी की भूमिका , निष्कर्ष

पत्र

1 आपकी बड़ी बहन सुषमा ने राज्य स्तर पर अंतर्विद्यालयी वाद विवाद प्रतियोगिता में प्रथम स्थान पाने के साथ-साथ सर्वश्रेष्ठ वक्ता का पुरस्कार भी प्राप्त किया है। उसे बधाई देते हुए पत्र लिखिए ।

2 अपने विद्यालय के प्रधानाचार्य को चरित्र प्रमाण पत्र लेने के संबंध में प्रार्थना पत्र लिखिए तथा इस बात का उल्लेख भी कीजिए कि इस प्रमाण पत्र की आपको क्यों आवश्यकता है।

संवाद:

विज्ञापन लेखन :-

चित्र वर्णन:- कोई चार

खंड ग

व्याकरण भाग:- :- 7 शब्द भंडार (पर्यायवाची शब्द , विलोम शब्द ,अनेक शब्दों के लिए , एक शब्द , श्रुतिसम्भिन्नार्थक शब्द , अनेकार्थी शब्द) 8 संज्ञा 9 लिंग 10 वचन 11 कारक 12 सर्वनाम

खंड घ

पाठ्यपुस्तक:- पाठ 5 क्या निराश हुआ जाए (निबंध)

पाठ 7 कबीर की साखियाँ (कविता)

एकटिविटी :- कविता गायन:- पाठ 4 भगवान के डाकिये (कविता)

पाठ 6 यह सबसे कठिन समय नहीं (कविता)

PA3

खंड -क

पठन कौशल :-

अपठित गद्यांश- कोई चार

खंड- ख

लेखन कौशल :- अनुच्छेद:-

बढ़ती महँगाई

संकेत बिंदु :- भूमिका , दुष्प्रभाव , कारण , समाधान , उपसंहार

भारतीय समाज में बढ़ता ऋष्टाचार

संकेत बिंदु :- भूमिका , ऋष्टाचार का स्वरूप , कारण , दुष्परिणाम , समाधान

पत्र:-

1 आपका मित्र अनिल बीमारी के कारण परीक्षा नहीं दे पाया, इससे वह निराश है ।
एक प्रेरणा-पत्र लेकर उसका हौसला बढ़ाइए।

2 आप धर्मेश चौहान नगर सुधार समिति तिलक नगर नई दिल्ली के प्रधान हैं ।
अपने क्षेत्र में लाउडस्पीकरों से होने वाले शोर के संबंध में किसी दैनिक समाचार पत्र
के संपादक को पत्र लिखिए।

संवाद:

विज्ञापन: .

चित्र वर्णन:- कोई चार

खंड ग

व्याकरण भाग:- :- 13 विशेषण 14 क्रिया 15 क्रिया : काल 16 वाच्य
17 अविकारी शब्द (क्रियाविशेषण , संबंधबोधक ,
सम्मुखबोधक ,विस्मयादिबोधक ,निपात)

खंड घ

पाठ्यपुस्तक:- पाठ 9 जहाँ पहिया हैं (रिपोर्ताज)

पाठ 10 अकबरी लोटा (कहानी)

एक्टिविटी :- पाठ 8 सुदामा चरित (कविता)

पठन कौशल :- 1. पठित गद्यांश - पाठ
अपठित गद्यांश- कोई चार

खंड- ख

लेखन कौशल :-

अनुच्छेद:-

बेरोजगारी की समस्या

संकेत बिंदु :- भूमिका , समस्या का स्वरूप तथा प्रकार , कारण एवं
दुष्परिणाम ,समाधान के उपाय , उपसंहार

आदर्श विद्यार्थी

संकेत बिंदु :- विद्यार्थी का अर्थ , आदर्श विद्यार्थी के गुण तथा विशेषताएँ , आदर्श
विद्यार्थी देश का भविष्य , वर्तमान स्थिति

पत्र:-

1 आपके बड़े भाई की सलाह के अनुसार आपने नियमित योगासन और प्राणायाम का
अभ्यास शुरू कर दिया है | जिसका सुखद परिणाम आपके स्वास्थ्य पर पड़ रहा है।
इसकी जानकारी देते हुए पत्र लिखिए।

2 आपके क्षेत्र में मच्छरों और मक्खियों का प्रभाव बढ़ गया है जिसके कारण डेंगू
फैलता जा रहा है | अपने क्षेत्र के स्वास्थ्य अधिकारी को इसकी जानकारी देते हुए
नालियों में मच्छर मारने वाली दवाईयों का छिड़काव करवाने का निवेदन कीजिए।

संवाद:-

विज्ञापन:

चित्र वर्णन:-

कोई चार

खंड ग

व्याकरण भाग:- :- 18 वाक्य विचार 19 विराम चिन्ह 20 अलंकार 21 पद-परिचय
22 अशुद्ध वाक्यों का शोधन 23 मुहावरे और लोकोक्तियाँ

खंड घ

पाठ्यपुस्तक:-	पाठ 12 पानी की कहानी (निबंध)
	पाठ 13 बाज और साँप (कहानी)
एक्टिविटी :-	पाठ 11 सूरदास के पद (कविता)

BOOK: PRIME REASONING & I.Q. BOOK

PUBLISHED: FLAMINGO

PA1

LESSON1- Coding- Decoding

LESSON2- Test of Direction Sense

LESSON3- Mirror and Water Images

PA2

LESSON4- Analogy and Classification

LESSON5- Mathematical Operations

LESSON6- Analytical Reasoning

LESSON7-Cubes and Dices

PA3

LESSON8- Dot Analysis

LESSON9- Folding the Paper and Cutting the Paper

LESSON10- Blood Relations

PA4

LESSON11- Series Completion and Inserting the Missing Character

LESSON12- Embedded Figures, Figure Formation

LESSON13- Venn Diagrams

LESSON14- Alpha- Numeric Sequence , Puzzle Number, Ranking

BOOK : ART AND CRAFT

PUBLISHED: ROHAN

PA1

5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18

PA2

19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30,31

PA3

32,33,34,35,36,37,38,39,40,41,42,43,44

PA4

45,46,47,48,49,50,51,52,53,54,55,56

BOOK: LETS TALK WELL

PUBLISHED: JAY CEE

PA1

LESSON1- Excuse Me!

LESSON2- Can We Have Lunch Please?

PA2

LESSON3- Adventure Sports

LESSON4- Celebrations

LESSON5- Transportation- Flying

PA3

LESSON6- Oral Hygiene

LESSON7- Holidays

PA4

LESSON8- Child Labour

LESON9- Disasters

LESSON10- Planet Earth in Danger